Nr. 92.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE w PIĄTEK DNIA 16 LISTOPADA V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Gazety petersburskie, z ostatniey poczty otrzymane, nie zawieraią żadnych doniesień z *Moskwy*.

Podług gazety; *Poczta Połnocna*, W. X. Jmć *Michał*, d. 26 września o godzinie 3 z południa przybył do *Teodozyi*: d. 27 zrana konno, południowym brzegiem *Krymu* pojechał do *Bałakławy*, gdzie dnia 1 października miał nocleg, i nazajutrz konno udał się do *Sewastopola*; ztamtąd po dwóch dniach wyjechał do *Bakczisaraju*, gdzie nocował w dawnym pałacu hanów. Z tego mieysca d. 4 zrana jeździł W. Xiążę do miasteczka *Czufut-Kale*, przez *Karaimów* zamieszkanego: po południu tego dnia przybył do *Symferopola* i prosto się udał do kościoła: nazajutrz oglądał szpital woyskowy i mieski i w dalszą wyjechał podróż. D. 8, o godzinie 9tey wieczorem W. X. Jmć przybył do *Nikołajewa*, gdzie nazajutrz, po nabożeństwie w kościele admiralicyynym, po przeglądzie woysk, zwiedzeniu urzędów, szkoły szturmanów, admiralicyi, był przy spuszczeniu z warsztatu nowo zbudowaney szalupy, odwiedził szkołę artylleryi i marynarki, szpital morski, depo kart i drukarnią. D. 10 wyjechał Nayjaśnieyszy Gość do *Odessy*. W drodze tey, oglądał rozwaliny starożytnego miasta *Olwia* i twierdzę *Oczakow*; a wieczorem d. 11go przybył do *Odessy*, i stanął w domu Wojennego Gubernatora, Hrabi *Lanżerona*. Nazajutrz po nabożeństwie i paradzie zmiany straży, przedstawiani byli W. Xciu urzędnicy i kupcy. Tegoż dnia zaszczycił odwiedzinami swemi Jenerała jazdy, Hrabiego *Beningsena*, naczelnie dowodzącego drugiem woyskiem i jenerała Barona *Sakena*; na obiedzie był u Wojennego Gubernatora: do stołu zaproszeni byli Hrabia *Beningsen*, Baron *Saken*, wiceadmirał *Greig*, jenerałowie *Sabaniejew*, *Lewensztern*, *Mesczerakow*, *Rylejew*, *Balla*, kommendant *Koble*, senator Hrabia *Potocki*, cywilny gubernator ekaterynosławski *Kalageorgiy*, kamerjunker Xiążę *Bagration* i inni. Wieczorem W. Xiążę był na teatrze, gdzie w języku rossyyskim stosowny do okoliczności dany prolog, i przez włoskich aktorów śpiewane było *trio*, a potém grano włoską operę. D. 12 W. X. Jmć zwiedzał koszary, szpital woyskowy i mieski, liceum *Richelieu*, instytut panien, szkołę grecką i inne zakłady. Wieczorem dali reprezentacyą aktorowie rossyyscy, a sztuki drammatyczney amatorowie komedyą w języku francuzkim i balet. D. 13 W. X. Jmć był na ćwiczeniach pieszego *halickiego* półku, oglądał kwarantannę i port, gdzie wczasie tym więcey 300 znaydowało się okrętów, na których powiewały bandery różnych mocarstw. Osady tych okrętów nieustannemi okrzykami *ura* napełniały powietrze: z twierdzy i okrętów dawano salwy dla N. Gościa. Wieczorem negocyanci amatorowie dali komedyą francuzką i włoską operę. Po teatrze na błoniach twierdzy spalono wielki fajerwerk. D. 14 w rocznicę narodzin N. Cesarzowey Jeymości *Maryi*, W. Xiążę po mszy ś. i modłach odprawionych w kościele, był na obiedzie u Wojennego Gubernatora. Obiad był na 60 osób. Prócz jenerałów i urzędników, za zezwoleniem J. X. Mości, zaproszeni byli do stołu Głowa miasta, członki magistratu, znakomitsi negocyanci i kupcy. Wieczorem negocyanci, amatorowie teatru, wystawili trajedyą w języku greckim, pod tytułem *Leanidas*, i włoską operę. Po spektaklu był W. Xiążę Jmć na balu danym przez miasto. D. 15 oglądał domy za miastem na brzegu morskim zabudowane, a wieczorem był na komedyi i operze włoskiey. Po spektaklu zaszczycił W. X. Jmć odwiedzeniem Hrabinią *Potocką*, a dnia 16go wyjechał do *Krzemienczuka*.

W teyże gazecie z *Petersburga* d. 7 listopada: „Radcy kollegialni, *Gurjew* i *Maykow*, mianowani radcami stanu. — Professor Cesarskiego Liceum carskosielskiego, *Kaydakow*, udarowany został od N. Cesarzowey, *Maryi*, złotą tabakierą, za napisanie xiążki pod tytułem: *Wstęp do nauki* Historyi.

D. 5 listopada zaczęła iśdź kra na *Newie* i mosty podjęte zostały.

Dzwina północna, w *Archangelu* z 25 na 26, lodem się pokryła: mróz był wtedy 10 stopni.

Ruski Inwalid, wydawany w języku polskim, umieścił następujący artykuł o ludności *Petersburga*: „Według ostatnich spisów, ludność Petersburga wynosi 285,500 osób, licząc w to i konsystujące stale w tey stolicy woyska. Petersburg ze względu na swoję ludność jest w rzędzie stolic europeyskich piątą.

W roku 1764 Petersburg liczył w sobie 114,000 Rossyjan, a 15,000 cudzoziemców; w roku zaś 1792, znaydowało się w nim 193,000 Rossyian, a 32,000 cudzoziemców, z których od 4 do 5 tysięcy przysięgło na poddaństwo Rossyi. Z liczby dzisieyszych, to iest: 285,500 mieszkańców, rachują 249,813 Rossyan i 35,687 cudzoziemców. Pierwiey w Petersburgu cudzoziemcy składali 1/6 mieszkańców; od czasu zaś jak granice Państwa znacznie powiększone zostały przez wcielenie Finlandyi, Mołdawii i Jeorgii, cudzoziemcy składają tylko część ósmą mieszkańców tuteyszey stolicy. Połowę cudzoziemców składają Niemcy, którzy współcześni są mieszkańcy założeniu tey stolicy, a wielu z nich należało do budowania naypierwszych w niey domów. Wielu z nich zamieszkali i przyjęli Rossyyskie poddaństwo, tak z przyczyny zawarcia ślubnych związków z Rossyankami, jako też przez odwyknienie od ziemi rodzinney.

Niemcy, osiedli w stolicy tuteyszey, chociaż po większey części są kunsztmistrze i rzemieślnicy, zwyczaynie garnący się w tę stronę, gdzie przemysł ma wszelkie środki do wzrostu, gdzie praca dobrze nagrodzona, i gdzie umieją cenić talenta; lecz i naypierwsza klassa mieszkańców tego pięknego miasta liczy w swém kole wiele zacnych familiy z tego narodu. Katedry oraz akademickie, szczególniey w oddziale lekarskim, liczą kilku członków z narodu Niemieckiego. Co zaś do cudzoziemców z innego narodu, tych iest mniey nierównie, np. Francuzi wcale niewielką składają liczbę w klassie rzemieślniczey i przemysłowey; lecz naywięcey ich jest bawiących się obowiązkami prywatnemi w domach magnatów na prowincyach i znakomitszych mieszkańców stolicy. Nauczyciele prywatni młodzieży, prawie nie są inni jak Francuzi. Ztąd to pochodzi, że język tego narodu tak jest używany w domach prywatnych i we wszelkich towarzystwach w Petersburgu, jak gdyby był krajowym. Często się

zdarza, bawiąc kilka godzin w domu rossyyskiego magnata, niesłyszeć ani słowa rossyyskiego języka. Wszystkie także sklepy i magazyny (*) mod i wonności wyłącznie prawie do Francuzów należą, a nayczęściey i obowiązki kamerdynerów, kuchmistrzów i dozorców domowych czyli burgrabiów.

Liczba okrętów w *Rydze* do d. 10 listopada: przybyłych 1764, wyszłych 1745,

Cena zboża w *Rydze* d. 10 listopada: Łaszt żyta 370½ rubli ass. Łaszt pszenicy 652¾ r. ass. Łaszt jęczmienia 276½ r. ass. Łaszt owsa 264½ r. as.

Kurs wileński na assygnaty: rubel srebrny, 3 r. 85 k.; dukat 10 r. 73 k.; imperyał 37 r. 70 k.

Królestwo Polskie.

Korrespondent warszawski umieścił nadesłany sobie, Wizerunek Jenerała *Kościuszki* przez Pana *Segur* starszego, w dziele *Obraz Europy*.

„*Kościuszko* ślacheckiey familii, lecz którą on dopiero wsławił, wzrostu miernego, twarzy na pierwsze weyrzenie mało znaczącey, ale wydaiącey w oczach ogień charakteru jego, posiadał wszystkie przymioty, mogące zjednać chwałę, i onę ustalić. Nieustraszony, niezmordowany, nieskazitelny, stały w przeciwnościach, spokoyny po zwycięztwie, zimny w niebezpieczeństwie, czuły na cudze nieszczęście, wspaniały względem nieprzyjaciół, gorejący miłością ku swéy oyczyźnie, i surowy przestrzegacz sprawiedliwości wpośród woyny domowey i strou zażartości. Smiały w przedsięwzięciach, stały w zamiarach, i szybki w działaniach, przelewał swóy zapał w swoich towarzyszów, kierował ich pracami, przypisywał im skromnie wszystkie pomyślności swoje, a umiał wzbudzać w nich przez swą regularność uszanowanie, i razem przywiązanie przez swoję słodycz i łagodność. Dla tego też żołnierze, chłopi, mieszczanie, ślachta, zarówno go kochali i szacowali; godził z sobą sprzeczne interessa, umarzał wszelkie zawiści, a wszystkie strony iednocząc, prowadził je dzielnie do jedynego celu swojego, oswobodzenia oyczyzny.“

Przez postanowienie Namiestnika Króleskiego z dnia 4 listopada, P. *Mateusz Lubowidzki*, mianowany wice-prezydentem *Warszawy*.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Francya.

(*Z Korr. hamb.*) *Paryż dnia 1 listopada.* Wczoray odprawiło się tu uroczyste nabożeństwo żałobne po zmarłym Jenerale *Kościuszce*; prócz znaydujących się tu Polaków, było na tym obchodzie żałobnym wiele Amerykanów i Francuzów, Jenerał *Lafayette*, *P. Broglio*, *P. Simond de Sismondi, etc.*

Paryż, dnia 3 listopada. Król Jmć z powodu następuiącego pointrze otwarcia posiedzeń obu Izb, wydał, d. 24 października, do Wikaryuszow dyecezyi paryzkiey list następuiący:

„W chwili tey, w którey zwołuiemy obie Izby dla przełożenia Nam potrzeb ludow naszych, i dla naradzenia się względem dobra stanu, tém goręcey błagać powinnismy oświecenia i pomocy od Boga, który również nad ludami, iak i monarchami panuie. Wszechmocna dobroć iego zmnieyszyła w ciągu roku tego nieszczęścia, które część poddanych naszych uciskały, a serce nasze tak mocno zasmucały. Wznieśmy do niego nasze modły dziękczynne, aby modły Monarchy z modłami Francyi połączone zjednały nam nowe dobrodzieystwa! Oby przedwieczna mądrość sterowała obradami, które teraz otworzyć zamyślam! Oby zmocniła urządzenia któreśmy uczynili; oby natchnęła wszystkich Francuzów duchem iedności i umiarkowania, które daią pokoy ziemiom, i aby doprowadziła królestwo do tey pomyślności, do którey wszystkie życzenia i usiłowania nasze zmierzaią! Na ten koniec rozkazuiemy, ażebyście po otrzymaniu ninieyszego listu zalecili publiczne modły, i ażebyście przed otwarciem posiedzeń urządzili uroczystą mszą do Ducha świętego, na którey My z Xiążętami rodziny naszey, parami Królestwa i deputowanymi z departamentów znaydować się będziemy. *Ludwik.*

Hrabia *Lezay Marnesia* mianowany iest prefektem w *Lionie*.

Xiążę *Talleyrand*, sprawuie znowu obowiązek swóy, W. Szambellana, przy Królu.

Jenerał *Donzelot* udał się do *Martyniki*, iako Gubernator jeneralny.

Regularna siła nasza zbroyna ma bydź podniesiona przynaymniey do 160,000 ludzi.

W czasie obchodu reformacyi mieszkańcy tuteysi wyznania luterskiego i reformowanego, pod przewodnictwem PP. Predykantow, *Stapfer i Marron*, złączyli się po bratersku. Obecna tu teraz Xiężna Kurlandzka, z tey okoliczności darowała dla wieczney pamiątki, dla kaplicy luterskiey kazanie, napisane przez samego *Lutra* i własnoręczny list *Melanchtona*.

Zawczora, w dzień wszystkich świętych, nie wyszła tu żadna gazeta. U dworu był wielki zjazd.

Zawczora potwierdził Król intercyzę ślubną Vikomta *St. Priest*, Adjutanta Xiążęcia *Angouleme*, z Panną *Caraman*.

(*Z gaz. berl.*) Dnia 30 z. m. na zgromadzeniu rady stanu, ułożony został proiekt do prawa, względem przyszłego dopełnienia woyska. Ministrowie woyskowy, policyi i marynarki znydowali się na tém posiedzeniu.

Proiekt do prawą względem wolności druku, stał się powodem do nader żywych rozpraw w radzie stanu. Głównieyszém zagadnieniem było: czy ma bydź udzielona sądom przysięgłych moc, rozstrzygania w sprawach druku. Ministrom nie zdało się, ażeby korzyści z podobnego kroku wyrównywać mogły niebezpieczeństwu, iakieby ztąd dla Francyi powstać mogło; atoli większość głosów przeciw nim była. Naygorliwszymi obrońcami wolności druku okazali się: *Royerd Collard*, *Camille Jourdan*, *Guisot*, *Siméon*, *Mounier i Berenger*.

Z wielu stron państwa odbieramy pocieszaiącą nowinę o znacznem spadnieniu ceny zboża. Prawda, że razem też dowiaduiemy się o nader surowém karaniu lichwiarskich bezprawiów.

Izba Deputowanych mianowała wielką deputacyą ze 25 członkow złożoną, która, maiąc na czele swoiém nayst[a]rszego wiekiem Pana *Angles*, spotykać ma Króla podczas otwarcia posiedzeń.

Liczba dywizyy woyskowych czterma dywizyami, a tem samem do 21 zmnieyszoną została. 4ta dywizya (*Nancy*) złączona będzie z 3cią (*Metz*). Dotychczasowa 22ga (*Tours*) 4tą, a 23cia (*Korsyka*) mianować się będzie 17tą dywizyą, która po oddaniu Hollandyi odpadła.

Xiążę *Fryderyk Heski*, d. 16 października, gdy po skończonych ćwiczeniach woyskowych, chciał prędko konno przejechać przez wieś *Douchy*, gdzie wielki natłok był woyska, wozow, etc., przypadkiem wpadł między dwa wozy, i tylko przytomnością umysłu uratował się, że go kołami nie przejechano. Xiążę tak mocno uszkodzony został w lewą nogę, że poiazdem do domu odjechać musiał; jednakże przypadek ten nie pociągnął za sobą dalszych złych skutkow, a Xiążę wkrótce do zdrowia powrócił.

Dnia 21 b. m. zaczęła się w *Lugdunie* sprawa przeciwko 29 osobom, które chciały obalić rząd. Pokazuie się z aktu oskarżenia, iż były trzy wydziały buntownicze; każdy z nich mianował członków do zaciągania ludzi, którzy za zbliżeniem się pospólstwa, mieli się zgromadzić, i wziąć do broni. Członki tych wydziałow nie wiedzieli iedni o drugich.

(*) Nayznacznieyszy sklep galanteryi i różnych towarów w Petersburgu, utrzymują Anglicy. Sklep ten w taką wszedł wziętość w tey stolicy, iż tam tylko płody rękodzielni krajowych nabywają ceny, i kupują się za angielskie.

P. *Anderson*, Konsul Zjednoczonych Stanów w *Tunis*, oddalił się ztamtąd; niechciał bowiem pocałować ręki Deja. Inni zaś twierdzą, iż przyczyną wyjazdu iego było bezprawne uwięzienie pewnego Amerykanina. Wysłano z Ameryki eskadrę dla ułatwienia tych zatargów. Dey Tunetański iest to człowiek stary i spokoyny; lecz obadwa synowie iego odmienny maią sposób myślenia. — P. *Richard Rush*, Poseł Amerykański przeznaczony do Dworu Londyńskiego, popłynie na okręcie liniiowym *Franklin*, który uda się potem na środziemne morze.

Anglia.

(*Z Korr. hamb.*) *Londyn d. 6 listopada.* Dwór i kray cały, w dniu dzisieyszym, wśród oczekiwania nayradośnieyszego wypadku, niestety! nagle pogrążone zostały w nayglębszéy dwoistey żałobie. Xżna Jevmość *Karolina*, wczoray wieczorem porodziła Xiążęcia, który nieżywy na świat przyszedł, lecz, ach, i Xiężna w kilka godzin potém przez śmierć nam odebraną została.

Do Królowey i Xiężniczek wysłano natychmiast o tém doniesienie, które niezwłócznie zapewne do miasta przybędą. Xiąże *York* i hrabia *Bathurst* udali się dziś do *Claremont* do Xiążęcia *Leopolda*, wcelu oddalenia go z tego mieysca żałoby, a potém towarzyszenia mu do *Carltonhouse*.

Dzisiay odprawiła się rada gabinetowa względem wydania potrzebnych rozkazów, około pogrzebu Xiężny i ustanowienia powszechney żałoby, która ma bydź tak powszechną, jak nigdy w tym kraju niebyła.

Smutné to zdarzenie zrządziło upadek papierów, który powiększył się potém przez pogłoskę, jakoby Xże Regent niebespiecznie był chory; ale wiadomość ta jest bez zasady.

Jak niegdyś z okoliczności śmierci *Nelsona*, wiele naszych gazet wyszło dziś z czarną obwódką. Zmarła Xiężniczka *Karolina Augusta* narodziła się d. 7 stycznia 1796, zaslubiona z Xięciem *Leopoldem* d. 2 maja 1816.

Zaden Dom Xiążęcy nie jest tak znakomity przez znoszenie przygód nieszczęśliwych jak Dom Brunświcki, w nowszych czasach, od Xięcia *Leopolda*, który jako przyjaciel ludzkości, koniec dni swoich w wodach *Odry* znalazł, do teraźnieyszego smutnego wypadku, któryśmy przeżyli.

Dziś rano, pisze gazeta, *the Courier*, odebraliśmy gazety paryzkie i nowo jorkskie, dochodzące do d. 15 pazdziernika, lecz musiemy oswiadczyć, iż zasmucaiąca wiadomość, o którey publiczności donieść byliśmy przymuszeni, zgoła nam niepozwoliła gazet tych przeyrzeć.

Listy prywatne z *Bengalu*, do dnia 12 czerwca dochodzące, przyjemną a ważną zawieraią wiądomość, że wszelka troskliwość względem w Indyach wschodnich odnowioney woyny, zupełnie znikła, a znakomici naczelnicy *Maratow*, wstronie zachodniey, mianowicie *Scindeach* i *Holkar* obowiązali się jeneralnemu Wielkorządcy, Lordowi *Hastings* zniszczyć wszystkich pindarów czyli kupy rabusiow. Zapał przeciw Peishwa okazany naylepsze wydał skutki kredyt kompanii wschodniey indyyskiey tak się podniósł, iż teraz zamiast na 10 jak dawniey procentów, na 6 pożyczać może.

Podług listów z *Charlestownu* pod 15 września ciągle tam epidemiczna panuje gorączka; są z tey okoliczności nakazane powszechne modły i post.

Podług gazet londyńskich, następca tronu Perskiego nie iest przychylny pewnemu europeyskiemu mocarstwu; za iego wpływem wiele francuzkich oficerow znalazło mieysce w służbie perskiey, w eclu zaprowadzenia nowey organizacyi w woysku.

Dziennik *Times* tak opisuie zatargi Kompanii Wschodnio-Indyyskiey z *Peischwah*: Sprężyną ich są intrygi kobiece. Wpłątano do nich Ministra *Peischwah*, nazwiskiem *Trimbukshee*, który umknąwszy z *Tanna*, wsparty pieniędzmi *Peischwaha*, porozumiał się z innemi uczelnikami Maratów. P. *Elphinstone*, Rezydent Angielski, czynił w tey mierze przełożenia, lecz nadaremnie; przypatrywał się nieiaki czas tym taiemnym związkom. Wiedział rząd Angielski o wszystkiém; a zgromadzony dostateczny korpus pod sprawą Lorda *Hastings*, zabrał samego *Peischwah*, i stolicę iego bez żadnego wystrzału opanował. P. *Elphinstone* żądał, aby w rękoymią wierności swoiey nadal, oddał 5naymocnieyszych twierdz. Z tych zaraz oddano 4, to iest; *Longhur*, *Roggur*, *Lingur i Poorunder*; w ostatniey znaydowały się rządowe iego papiery i ogromne skarby. Niewiadome są iększe dokładnie zamiary Lorda *Hastings* względem innych Xiążąt Maratów; że zaś ma znaczny korpus, nie pozwoli mu zapewne próżnować, ani się rozcyść, dopóki wprzód spokoyności w Indyiach nie zapewni.

Niemcy

Gazeta moguncka, pod 30 października umieściła co następuie: „Każdy myslący człowiek widzi iasnie, iż ucywilizowani ludzie znaydują się w krytycznem położeniu, którego wypadek roztrzygnąć musi, czyli się zniżą do barbarzyństwa, lub wzbiią do stopnia rozumnego prawodawstwa. Nadużycie podkopało zastarzałe przywileie nieograniczoney władzy i intolerancyi; nadużycie przeistoczyło póżnieysze zasady wolności i oświaty. Ztąd pochodzi nieustanne ścieranie się opiniy, ztąd zacięta walka starego z nowem, ztad nareszcie niemożność połączenia się pokolenia naszego w iednym spólnym duchu. Nie zbywa wprawdzie na mówcach i pisarzach; lecz brakuie ludzi spokoynie myślących, a razem dzielnych, ktòrzyby posiadaiąc znaczenie stanęli w pośród stronnictw dla ich poiednania. Zaprzeczyć nie można, iż teraźnieysze pokolenie lub naydaley przyszłe, rozstrzygnie los świata na tysiąc lat. Należy zatém wytrzymać nieprzyiemną dla nas walkę, która nieszczęście nasze sprawia: podlegamy bowiem wyzszey władzy, która nie zna żadney litości, to iest: władzy ducha czasu, która niegdyś kacerzy i czarownice na stosie paliła, nieszpory sycyliyskie i krwawe wesela obchodziła, miliony ludzi na polach bitwy, a tysiące pod gillotyną, zé świata sprzątała. Roztropni ludzie, którzy mniemali, że ducha czasu na pasku prowadzić potrafią, stanęli nieraz zawstydzeni przed olbrzymem, który im się zdawał bydź dzieckiem, i często iesżcze przed nim wstydzić się będą. Nieumieiętny ieździec, który przypadkiem siada na konia i rozumie, że dosyć iest mieć munsztuk i ostrogi, nie usiedzi na Bucefale; nie ieden atoli pochlebia sobie, iż iest podobny do Wielkiego *Alexandra*."

W *Bremie* d. 1 listopada, około godziny 7 wieczorem, Doktor akademii, *Olbers*, postrzegł kometę Jest mały, ma dosyć iasne światło, bez znacznego ogona; nie można'go widzieć gołem okiem, ale przez szkło powiększaiące. Bieg iego zmierza ku stronie wschodnio południowey.

D. 3. listopada we *Frankforcie* rozpoczęły się znowu posiedzenia Seymu Związku niemieckiego. Zagaił ie mową Hrabia *Buol Schauenstein*. Baron *Berkheim* iest Posłem W. Xiążęcia Badeńskiego, na mieyscu Barona *Bersett*.

Zyie ieszcze w *Frankforcie* nad *Menem* 2 ludzi, którzy drugą setnicę reformacyi pamiętaią, to iest

kobieta maiąca blisko 110 lat i żyd liczący sobie 105 lat. Pierwsza przypomina iak przed 100 laty poszła z swoią matką do kościoła ś. *Piotra.*

Mroźne nocy zniszczyły nadzieie obfitego winobrania w okolicach nad *Renem, Menem* i *Nekarą:* W Węgrzech winobranie iest obfite i wyborne.

Marszałek *Soult* ma wyiechać z *Düsseldorfu* do *Barmen*: co dało powód do pogłoski, że on iest przez Króla napowrót do *Francyi* wezwany.

W *Manheimie* wyszło opisanie machiny do biegania przez barona *Drais* wynalezioney, z ryciną pod tytułem: „ *Machina do Biegania.* „

Niderlandy

Z Hagi 31 Października. Na dzisieyszey sessyi Izby drugiey Stanów Powszechnych, Pan *Appellius* Radca Stanu podał Izbie proiekt do prawa o *Spadkach*, przy czem miał mowę naprzód w Hollenderskim, a potem we Francuzkim języku, wyłuszczaiącą pobudki tego proiektu.

Ogłoszona przez paryzkie dzienniki wiadomość, jakoby Pana *Regnault de St. Jean d' Angely*, przybyłego z Ameryki do Hollandyi, poymano w *Flessyndze*, dziwną wyda się tym, którzy go wysiadaiącego z okrętu w *Antwerpii* widzieli, a potém oglądali w *Bruxelli, Leodyum* i *Akwisgranie*, gdzie mu rząd Pruski dłużey nad miesiąc bawić nie pozwolił.

Austrya.

Cesarzewicz, następca tronu, wyiechał d. 30 paździer. do *Grätz* dla spotkania tam NN. Cesarstwa, i żeby był na obchodzie imienin N. Cesarzowey, przypadaiących 4go listopada. Xiążę *Metternich* wyiechał tam także.

Podług listów z *Grätz*, przybyli tam NN. Cesarstwo dnia 30 Października, a dnia 31 dawali wysłuchanie. Cesarzowa odwiedziła Instytut wychowania płci żeńskiey w klasztorze Stey *Urszuli.* — Cesarzewicz iuż tam przybył.

Król Francuzki przysłał Arcy-Xiążęciu, następcy tronu, wielki krzyż orderu legii honorowey, z wynurzeniem uczuć przyiaźni.

Donoszą z *Bukarestu* pod d. 14 z. m., iż w całey Wołoszczyźnie ustało iuż morowe powietrze, i że klęska ta zmnieysza się w Multanach.

Po ciągłym przez 2 tygodnie deszczu, dało się uczuć d. 12 z. m. rano trzykrotne i dosyć mocne trzęsienie ziemi w *Bukareście*, lecz żadney nie zrządziło szkody. Powietrze było mgliste i dżdżyste; potem zaś wyiaśniło się niebo, i słońce przez cały dzień świeciło; nazaiutrz znowu deszcz padał.

Prussy.

Z Berlina 5 Listopada. Na teatrze tuteyszym wielkiey opery, zdarzył się dnia 31 z. m. nieprzyiemny wypadek, iż gdy w iedney ze sztuk *Wernera* wyszedł aktor graiący rolę *Lutra*, powstał taki rozruch, wzniecony przez młodzież, iż spuścić musiano zasłonę, i uwięzić kilku studentów, których lubo potem na wolność wypuszczono, ściśle atoli badaią. Osobliwszą iest rzeczą, iż wielu z nich miało tego wieczora na głowie czerwone czapki z białemi małemi krzyżami; dawniey zaś chodzili w czarnych axamitnych biretach, albo innych czapkach koloru ciemnego.

Królestwo Saskie.

Oto jest treść propozycyy, podanych Seymowi Saskiemu w *Dreznie*: aby z powodu zaprowadzoney oszczędności w wydatkach zmnieyszono zwyczayne podatki, i darowano zaległości, ile że z Francyi przychodzą pieniądze; aby summy uchwalone na woysko i posłów zmnieyszono do dwóch trzecich części, i aby na zapłacenie dawnych długów krajowych, wyznaczono rocznie 713,333 talarów. — Woysko Saskie, które dotąd 1,666,666 talarów na rok kosztowało, ma teraz kosztować 1,046,666.

Portugalia.

Piszą z *Lisbony* pod 14 października: Małżonka Królewica Portugalskiego przybyła d. 11 września do *Madery*, zkąd po dwudniowym pobycie udała się w dalszą drogę do Brezylii.

Gazeta Dworska tuteysza ogłosiła publiczności trudniącey się handlem, iż rozeym z Dejem Tunetańskim trwa do 11 listopada.

Lisbona, dnia 20 października. Dnia 18 t. m. spełniony został wyrok śmierci na zdraycach stanu, którzy należeli do spisku lisbońskiego. Stracono ich 12. Jenerał *Gomez Freire*, herszt spiskowych, nayprzód i sam ieden, zrana o godzinie 7. na udzielney szubienicy wbliskości warownego zamku *St. Julian*, pod *Lisboną* został powieszony: głowę ucięto, a ciało spalono. Dalszych 11 spiskowych podobnymże sposobem wszystkich na równinie *St. Anna* stracono. Exekucya zaczęła się o godzinie 11 zrana i trwała aż do godziny 5tey po południu. Jenerał Angielski, czyli Jenerał Adjutant *Eben*, iako cudzoziemiec, na wygnanie z kraiu skazany został. Spiskowi chcieli byli utworzyć radę rządzącą, obalić rząd teraźnieyszy, i sprawować dalej rządy w imieniu Króla Portugalskiego. 6 innych poszło na zesłanie. Między tymi 18. było tylko 3 ze stanu cywilnego; wszyscy zaś urodzenia szlacheckiego. Wczasie exekucyi nayw ększa panowała spokoyność. Tylko czterech straconych ciała oddane zostały ich rodzinom. *Freyre* umierał z odwagą i poddaniem się losowi, uznaiąc winę i sprawiedliwość swey kary. Dalsi aż do ostatniego musieli bydź świadkami męki i śmierci swych spólników.

Wiele gazet angielskich dało się słyszeć z życzeniem, ażeby Marszałek *Beresford* był ztąd odwołanym: gdyż dobro, które radą swą sprawuie, ginie iuż tem samem, że on iest cudzoziemcem. Interes *Portugalii* zawsze ściśle łączyć ią będzie z *Anglią*, iakikolwiek los polityczny ią spotka; więcey Anglia od tego kraju, ani spodziewać się, ani żądać, nie może.

Państwa Korsarskie.

Z Algieru d. 24 sierpnia. Morowe powietrze sprząta tu codzień przeszło 200 ludzi ze świata. Są jednak tacy, którzy nieboią się chować umarłych. Wyniosło się ztąd wiele osób, tak dalece iż ze stutysięczney ludności, ledwo połowa została. Nieużywaią tu wcale zaradczych środków, bo lud tego iest zdania, iż kto ma umrzeć na zarazę ten się od tego żadnym sposobem nie uratuie.

Zabobon tuteyszy w tém tylko przyznaie winę uduszonemu Dejowi *Osmarowi* Baszy, iż się pod nieszczęśliwą gwiazdą urodził, co iest przyczyną nieszczęścia ostatniey woyny, spalenia statków, i morowego powietrza. Nic więcey niemożna mu zarzucić; chwalą jego odwagę i talenta. Naczelnik spisku tak zręcznie prowadził swoie intrygi, iż wszelkie podeyrzenie usunął. Nowy Dey, *Aly* Basza jest w samey porze wieku, i ma przyjemną postać. Był dawniey kupcem. Ministrów przeszłego Deja wysłano na wygnanie do różnych miast. Żydzi kupili towary z zabranego okrętu Hamburgskiego *Reiherstieg*, lecz na rozkaz nowego Deja musieli je oddać.

Dozwala się drukować. Z. Niemczewski Prof. O. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 92.

WILNO DNIA 16 LISTOPADA 1817 ROKU

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— *Wilno* —

Za wiadomością Zwierzchności Rządowey, następny artykuł do Redakcyi Kuryera Litewskiego nadesłany:

Pisma publiczne smutną przeniosły nam wiadomość, o nienagrodzoney dla nas stracie *Tadeusza Kościuszki.* Ten mąż, czci i uszanowania godzien, który równie w zawodzie woyskowym, jako i obywatelskich posługach, niezachwianą stałość, i nieskażoną zachował cnotę; ten prawy syn oyczyzny, który iey świetnosć i szczęście zawsze nad własną chwałę i osobiste widoki przekładał; ten śmiały obrońca swobod narodów, w obu półkulach ziemi znany, który, walcząc za nie, nigdy swiętych nie zgwałcił ustaw, nigdy moralności nie naruszył prawideł, i towarzyskich nie stargał węzłow; zszedł z tego świata, w odległym kraiu i w ustronney zaciszy, zawsze przytomny pamięci swoich współrodaków, zawsze od nich bez przerwy kochany i wielbiony.

Sąd bezstronney potomności, licząc Kościuszkę w rzędzie wielkich ludzi, przeznaczy zapewne w dzieiach narodow, dla znakomitych tego męża czynow odpowiednie mieysce. Dziś mu je w sercach wszystkich współczesnych zapewniaią: to męztwo, którego świadkami byliśmy: ta skromność, która wszystkim iego towarzyszyła krokom: to umiarkowanie w pomyślności: ta wytrwałość w nieszczęściu: ta stałość umysłu, żadnym niezmieniona wypadkiem: ta wzgarda bogactw i znaczenia: to w końcu poświęcenie się od lat więcey dwódziestu, kiedy iuż oyczyznie służyć nie mógł, wspieraniu cierpiącey ludzkości.

Chlubne dla niego były względy CESARZA PAWŁA, który mu wolność przywrócił, i osobisty szacunek Naywspanialszego, równie iak i naycnotliwszego z Monarchow ALEXANDRA. Chlubne wieńce, któremi go nieiednokrotne zwycięstwa okryły, zaszczytne znaki waleczność iego świadczące; odgłos sławy i cnot iego wszędzie rozlegaiący się; ale chlubnieysze nad wszystko było to zaufanie, iakie potrafił wrazić i utrzymać we wszystkich bezwyłącznie klassach współziomkow swoich; zaufanie bezprzykładne, iakiego ani starożytne, ani późnieysze nie wystawiły nam wieki, i które naypochlebnieyszem było świadectwem, oraz nagrodą wielkości duszy, czystości zamiarów i nieskażoney Kościuszki cnoty!

Obywatele Gubernii Litewskiey w Wilnie obecni, napełnieni temi uczuciami, jakie Kościuszko w sercach wszystkich cnotliwych ludzi zaszczepił, a tchnący chęcią złożenia powinnego hołdu cieniom tak znakomitego męża, przedsięwzięli uroczystym religiynym obchodem ostatnią cześć i posługę iemu oddać przy maiących odbyć się exekwiiach w Kościele świętego Kazimierza, na dniu 10tym grudnia.

Każdy zapewnie chętnie przyłożyć się zechce do składki na odbycie tego obrządku potrzebney, łącząc do wszystkich innych pobudek to miłe wspomnienie, że ów mąż, w powszechności czczony, na Litewskiey urodził się ziemi.

Niech modły do Pana zastępow za duszę zmarłego Tadeusza, przez usta wszystkich mieszkańców zaniesione, tłumaczem uczuć naszych będą, a niech składka na pobożny obchod przeznaczona, po załatwieniu wydatkow, nieuchronnie na ten obrządek religiyny potrzebnych, obróconą zostanie na wsparcie ubogich, pomniąc, że pocieszać i wspomagać nieszczęśliwych, przykładem swoim do ostatniego tchu życia, Kościuszko nas uczył.

Osoby na których ręce składka na odbycie exekwiy złożona będzie, za miłą poczytaią dla siebie powinność, uwiadomić przez gazetę publiczność, tak o wniesionych funduszach, jakoteż o rozchodzie onych na obrządek w Kościele odbyć się maiący, i na jałmużny.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Hiszpania.

(*Z Korr. hamb.*) *Madryt, d. 21 październ.* Dwór nasz odprawi małą podróż, dla odwiedzenia pałaców *Escuriąl* i *St. Ildefonse.* Rozciągnie się ta podróż aż do *Segovii.* Królowa, infant *Don Carlos* i iego małżonka towarzyszyć będą Królowi.

Z północnych portow naszych ma wyniyśdź 700,000 miar zboża. Południowe nasze prowincye dostaią zboże z *Odessy.*

Dobra Xiążęcia Pokoiu ciągle tu są administrowane na rzecz rządu.

Wiadomo, że rząd nasz przywrócił urządzenie z dnia 4 czerwca 1790, mocą którego konsulowie obcych mocarstw i kupcy cudzoziemscy, czasowie w *Hiszpanii* mieszkaiący, podlegają wszelkim podatkom od wprowadzenia i dalszym zwyczaynym. Wiele posłów zagranicznych uroczystą przeciwko temu urządzeniu uczyniło protestacyą.

(*Z gaz. Oester. Beob.*) Gazeta nadworna Madrycka ogłosiła szczegóły ostatniego jeneralnego zgromadzenia Grandów Hiszpanii. Pierwszy deputowany, Xiążę *del Parque*, miał mowę, w którey zdał sprawę z czynności Junty w roku teraźnieyszym, oświadczając razem życzenie wszystkich członków, iżby rolnictwo, jako źrzódło bogactwa narodowego, i jako jedyny środek, w kraju tak żyznym, jak jest *Hiszpania*, do podniesienia i rozszerzenia przemysłu i handlu, wspierane było. Sekretarz, P. *Rubianes*, przedstawił wiadomość o dobrowolnych składkach Grandów, które wynoszą 8,454,715 realow, prócz mnogich J. K. Mości przez członków złożonych zrzeczeń, użytkowania znacznych dochodów z pensyyy i darów, od oyca Królewskiego nadanych, które bardzo znakomitą czynią summę. Junta skończyła swe zgromadzenie mianowaniém nowych deputowanych, którymi są: Xiążę *Frias* i Hrabia *Altemira.*

Dzień 13 pazdziernika był dniem okropności dla miasta *Alicante.* Straszliwy szturm morski, o mury miasta i skały, rzucał okręty w porcie na kotwicy stojące: w tymże czasie wylała powódź z twierdzy i przerwała wielki bastyon od półnecy, działa na pobliskie pozanosiła domy, z których 4 zupełnie rozniosła. Mniey, jak w kwadransie, całe miasto było zalane wodą, która na ulicach miała 8 stop wysokości: towary ze wszech stron płynące, wystawiały widok niesłychanego rozbicia okrętow na wzburzonêm morzu. Szkody są niezmiernie wielkię, a przestrach mieszkańców têm niepodobnieyszy do opisania, że ani wyobrażenia sobie nigdy uczynić nie mogli, iżby podobne nieszczęście kiedykolwiek zdarzyć się mogło.

Publiczne pisma donoszą z *Kadyxu* pod 10 październnika, co następuje: „W porcie naszym uzbrajają z wielkim pośpiechem okręt linijowy, *Asia*, i dwie wielkie fregaty. Pomienione okręty wojenne, ze spodziewaną tu eskadrą cudzoziemską i jeszcze dwiema fregatami, które uzbrajają się w *Carthagenie*, składać będą flottę, mającą służyć przeciw powstańcom Ameryki południowey, oraz oczyszczać morza z licznych okrętów rozboyniczych, które pod rozmaitemi banderami niszczącą prowadzą woynę przeciw naszemu handlowi. Zdaje się, że liczny korpus woyska, z ogromną artyleryą i zapasami wojennemi, użyte będą do tey wyprawy. Jest obawa względem *Peru*; w *Mexyku* po okro-

pnościach domowey woyny nastąpiła spokoyność, co powszechnie mądrym środkom tamecznego Vicekróla przypisują. W *Andaluzyi* znayduje się mało co woyska: bowiem wszystkie prawie wyszło ztamtąd do *Estramadury*. Stojący nad granicą portugalską korpus, pod rozkazami Jenerała *O'Donnell*, nie wynosi więcey nad 15,000 ludzi. Przez rozkaz dzienny naysurowiey żołnierzom hiszpańskim zabroniono, zachodzić na terrytoryum portugalskie."

Znany *Canga Arguelles*, jeden z prześladowanych liberalistów i spółczłonek byłych Stanów *Cortes*, powrócił za pozwoleniem Rządu z wygnania swojego, to jest: z półwyspu *Peniskoli*, do *Walencyi*, gdzie się pracami dla Departamentu finansowego zaymuje, i roczney pensyi 30,000 realów pobiera. Jest on synem byłego Prokuratora Królewskiego, a za rządu stanów hiszpańskich zawiadywał departamentem przychodów; nie należy go atoli mieszać z Deputowanym *Arguellesem*, któremu nie jedni przyimek *Boskiego* nadawali, a który z nayważnieyszą częścią towarzyszów swoich, dotychczas w twierdzach afrykańskich na wygnaniu żyje.

Usiłowania naczelnych władz hiszpańskich, końcem uzyskania amnestyi dla osób za zdania polityczne cierpiących, nie miały pomyślnego skutku. Pomimo przedstawień w tym przedmiocie czynionych, przebaczył Król z powodu szczęśliwego połogu Królowey (która, iak wiadomo, w sierpniu córkę powiła) tylko tym osobom, których zbrodnie, jak n. p. zbrodnia obrażonego majestatu, zabóystwa, fałszowania monety, podpalenia, wywozu zakazanych artykułów, bluźnierstwa Boga, kradzieży, pojedynku, pokrzywdzenia przychodów krajowych, i t. d., wyraźnie wyłączone nie są. Na więźniów Stanu nie rozciąga się ta amnestya.

Hiszpania i Portugalia.

Gazety Londyńskie donoszą, że brzegi *Gwadyany* okryte są woyskiem; że osada w *Badajoz* jest bardzo liczną i w żywność dobrze opatrzoną; że główna kwatera Jenerała *O'Donnella* iest w *Zafrze*. Donoszą oraz, że Portugalczykowie wzmocnili osadę w *Elvas* dwóma pułkami, i rozciągneli mocną liniją obronną na granicach swoich. Rozsiano pogłoskę, że niedaleko *Elvas* kroki nieprzyjacielskie zaszły; nic atoli wieści tey nie potwierdza. Z drugiey strony ciągnie kilkanaście pułkow ku *Salamance*, mając się pod *Ciudad-Rodrigo* połączyć z oddziałem woyska, którego główna kwatera w tey twierdzy.

Ministeryalna gazeta Londyńska, *Kuryer*, przeczy iak naymocniey wiadomości o woynie między *Hiszpanią* i *Portugalią*. „Pokóy (pisze rzeczona gazeta) dany jest Europie przez Wielkie Mocarstwa, a te postanowiły zachować go od wszelkiego zerwania. Wszystkie zgadzają się nayrzetelniey na to, aby go utrzymać. Inne Mocarstwa Europeyskie dzielą błogosławieństwa pokoiu, i mają równy udział w utrzymaniu iego. *Hiszpania i Portugaliia* mogą mieć rozliczne powody żażaleń wzajemnych; a jak dalece tu sądzić możemy, zdaie się bydź słuszność na stronie *Hiszpanii*: ponieważ *Portugalia* wtargnienia swoiego do posiadłości Hiszpańskich w *Ameryce*, dotychczas ieszcze niczem usprawiedliwić nie mogła. Ależ oba te Mocarstwa nie mogą się brać do kroków nieprzyiacielskich, tylko od kroków pośrednictwa; nie mogą się odwoływać do oręża poddanych swoich, lecz tylko do uchwały Mocarstw sprzymierzonych. Mogą one żołnierzy zaciągać i uzbraiać się po nieprzyiacielsku: iednakowoż to wszystko nie może iuż więcey woyną zagrażać. Pięć Mocarstw: *Austrya, Wielka Brytania, Francya, Prussy i Rossya*, nie chcą i nie ścierpią zerwania powszechnego pokoiu."

„Spory między *Hiszpanią* a *Portugalią*, będą, jakeśmy to dawniey publicznie zapewniali, przez pośrednictwo zagodzonemi. W tey mierze odprawia się w *Paryżu* Kongres, który, mniemamy, już nie długo trwać może."

„Zbiwszy tym sposobem pogłoski o woynie między *Hiszpanią i Portugalią*, będzie to może na swojém mieyscu, gdy dodamy, że takoż i w żadney inney części *Europy* naymnieyszego nie ma pozo ru do kroków nieprzyjacielskich."

„Cesarz *Rossyyski* nie myśli o powiększaniu się, lecz tylko o wewnętrznėm ustaleniu Państwa swojego."

„Cesarz *Austryacki* już od skończenia woyny, wyrzekł troskliwe i żywe życzenie, unikania tego wszystkiego, coby w którémkolwiek bądź mocarstwie iakową nieufność wzbudzać mogło. Było to z przyczyn, w które wchodzić nie chcemy, niełatwem zagadnieniem; lecz Jego C. K. Mość rozwiązał je z zupełnem zadowolnieniem każdego Dworu Europeyskiego."

„Sposób postępowania, którego się Król *Pruski* trzymać musi, i którego się trzyma, zmierza szczególnie tylko do ustalenia jego potęgi i posiadłości, które Państwu jego, częścią nazad powrócono, częścią nowo dodano."

„Między wszystkimi Monarchami Europeyskiemi, jest położenie Króla Francuzkiego bez zaprzeczenia naytrudnieyszém i nayniebezpiecznieyszém. Potrzebaż wyraźnie powiedzieć, że woyna z jakiemkolwiek bądź Mocarstwem nie mieści się w planach Jego Królewskiey Mości?"

„Jakiż nakoniec *Wielka Brytania* może mieć powód, aby znowu zrywała pokóy, do którego przywrócenia swoim orężem i skarbami, swoją roztropnością, wielkomyślnością i niechciwością zysku, tyle się przyczyniła? Sam tylko pokóy iest jey hasłem, a jedyną nagrodą, którey się za wszystkie natężenia swoie od wszystkich innych Narodow spodziewa, iest to, ażeby każdy i wszyscy w moralney godności, w ukontentowaniu domowém, i w pomyślności powszechney, coraz bardziey wzrastał."

Turcya.

Według doniesień z *Bukarestu* pod d. 7 października, nadeszła tam dniem wprzódy z *Konstantynopola* wiadomość, ze dotychczasowy Tłumacz Porty *Ortomańskiey*, *Arghiropule*, z urzędu złożonym został, i że ten ważny urząd powierzono *Michalukowi Suzzo*, zięciowi i pierwszemu Ajentowi rządzącego Xięcia *Wołoskiego*. — Lubo przyczyny tey odmiany są nie wiadome, przecież tyle iest pewna, że owo złożenie nie zdaie się pochodzić z niełaski: gdyż wolno iest byłemu Tłumaczowi Porty żyć spokoynie w domu iego.

Włochy

(*Z gaz. berl.*) Dla spraw Królestwa lombardzko-Weneckiego, ma bydź utworzony w wiedeńskiey tayney nadworney kancellaryi stanu nowy wydział, pod pierwszeństwem Xiązęcia *Metternicha*.

Papież zawiesił układy względem konkordatu z *Neapolem*, a to z powodu wydanego przez Króla *Oboiey Sycylii* rozkazu, iż żadna Bulla papiezka, breve, etc. bez królewskiego potwierdzenia, nie może mieć mocy.

Wkrótce wyydzie bulla papiezka, nadaiąca sankcyą nowemu podziałowi dyecezyy w nowo odzyskanych przez Austryą prowincyach.

Na skutek rozkazu Króla neapolitańskiego, zabronioną iest w całym kraiu wszelka broń ognista bez wyiątku, również bomby, granaty i kule, oraz wszelka broń ostra. Wyięta iest tylko broń ognista i ostra, w którą podróżni dla osobitego bezpieczeństwa opatrywać się muszą.

Francuzki malarz, *Granet* w *Paryżu*, ukończył nie dawno obraz, który wystawia chor kapucynow, w tey chwili, kiedy się modlą. Obraz ten powszechnie iest chwalony; szczególniey osoby są tak przedziwnie wydane, że się raczey dziełem dłóta, aniżeli pędzla bydź zdaią.

Odkopywanie w *Pompeia* i *Pozzuoli* zbogaca ciągle muzeum Burbońskie nowemi przepysznemi pomnikami starożytności.

Doktor *Bartłomiey Ponizza*, wyrokiem Cesa-

rza Austryackiego, mianowany iest na urząd professora anatomii w uniwersytecie w *Pawii*.

Xiążę następca tronu bawarskiego, d 20 październik a, przybył do *Bononii*, i krótko tam zabawiwszy, wyiechał w dalszą podróż do *Florencyi*.

Gazeta *Parmeńska* umieściła artykuł następuiący: „Z powodu fałszywych i wcale bezzasadnych twierdzeń, które kilkanaście gazet zagranicznych, nadużywaiąc przytem imienia Nayiaśnieyszey Arcy Xiężney *Maryi Ludwiki*, Xiężny Parmeńskiey, od nieiakiego czasu rozsiewało, a które według wszelkiego podobieństwa baczności Rządów uszły; iesteśmy upoważnieni do urzędowego oświadczenia: że Nayiaśnieysza Pani nasza nigdy nie myślała o tem, aby iakowe oświadczenie podawać, albo też przed Kongressem Wiedeńskim, lub po ukończeniu onegoż w imieniu swoiem iakowy akt autentyczny wydawać, któryby się warunkom na owym Kongressie uchwalonym, lub poprzedniczym i późnieyszym traktatom, sprzeciwiał."

Zjednoczone Stany Amerykańskie

Względem sposobu postępowania, iak ma zachowywać *Bmeryka północna* przy powstaniu osad Hiszpańskich przeciwko Hiszpanii, czyni gazeta Amerykańska: *Geor, in Journal*, między innemi następuiącą uwagę; „Pośrednictwo sprzymierzonych Mocarstw w niesnaskach *Hiszpanii* z Portugalczykami, do którego dali ci ostatni powód przez napadnienie posiadłości Hiszpańskich w *Ameryce południowey*, może *Zjednoczonym Stanom* wskazać, coby ie czekało, gdyby się za sprawą osad Hiszpańskich przeciwko *Hiszpanii* uymować chciały. Nieuchronnym skutkiem byłaby woyna całey *Europy* przeciwko *Zjednoczonym Stanom*. Wiadomo, że spodziewaią się w *Florydzie*, iż kray tameczny ze strony Hiszpańskiey *Stanom Zjednoczonym* w zaspokoieniu za dawnieysze nadwerężenia odstąpionym zostanie; a wielka troskliwość, z iaką Rząd nasz obywateli naszych od mieszania się w napaść *Mac-Gregora* odwieść usiłuie, świadczy, że rząd nasz spodziewa się nabyć *Florydę*."

Dozwala się drukować: Z. Niemczewski Prof. O. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

ОБЪЯВЛЕНІЕ

1. Литовскій Почтамтъ извѣщаетъ: что по представленію его, Почтовый Департаментъ позволилъ во всѣхъ почтовыхъ мѣстахъ принимать и отправлять въ Царство Польское страховые письма и для удостовѣренія корреспондентовъ отправлять оные такимъже образомъ, какимъ присылаются подобные письма изъ заграницы, тоесть: съ требованіемъ росписокъ отъ получателей. Въ прочемъ пріемъ сихъ писемъ производить велѣно на тѣхъ самыхъ правилахъ на коихъ принимаются таковыя для отправленія въ предѣлахъ Имперіи.

OGŁOSZENIA.

1. Pocztamt Litewski uwiadamia, że na przedstawienie iego Departament Pocztowy pozwolił, we wszystkich pocztowych mieyscach przyymować i odprawiać do Królestwa Polskiego rewersowe (strachowe) listy i dla zapewnienia korrespondentów odprawiać takowe tymże porządkiem, iakim odbieraią się podobne listy zza granicy. To iest: z żądaniem rewersu od właścicieli wreście przyymowanie tych listów ma się odbywać według tych samych prawideł, podług których przyymuią się takowe dla odprawowania w granicach Imperyum.

1. Rząd Guberski Litewsko-Wileński, w skutku rezolucyi swojey datowaney 6go teraźnieyszego miesiąca Nowembra, zawiadamia wszystkich kredytorow zmarłego Jenerał Majora Skosarzewskiego, iż Rząd ninieyszy po wielokrotnych ogłoszeniach przez Gazetę, posłanie Ukazow w powiaty, i przez kommunikacye w drugie Gubernie, wzywał życzących kupić Dom murowany tegoż Skosarzewskiego, naydujący się w mieście Wilnie za bramą Tatarską, a gdy nikt z żądających na naznaczone termina do Rządu tuteyszego niezajawił się, i dotąd jeszcze ten Dom przedanym niezostał, przeto ostatni do takowey przedaży zadeterminował się czas, a to dla usatysfakcyonowania kredytorów pomienionego Skosarzewskiego, w miarę wziąść się mogącey z wyprzedaży summy. Dat 1817 roku gbra 13 dnia.

Wincenty Ławrynowicz Sowietnik.
Sekretarz Kazimierz Nowicki.
Kolleski Sekretarz Jan Majewski.

1. Od Wileńskiey skarbowey Izby ogłasza się: iż dzierżawcy sosowego i konsumpcyynego w mieście Wilnie pobcrow, Wileńscy obywatele Judel Neftelowicz Hruszko, i drugiey giłdy kupiec Szaja Abramowicz Cipko, utrzymując te pobory po odstąpieniu przez Nadwornego Sowietnika Sobolewa, od 1go Januaryi 1815 do 1819 roku, z opłatą coroczną podług kontraktu rubli assyg. 140,250; za nieregularne wnoszenie takowey summy, na mocy 7 punktu kontraktu, na sosowy i konsumpcyyny pobor zawartego, od dzierżawy tych poborów, jako nieakuratni i niepewni oddaleni zostali; a te pobory do wytrzymania terminu kontraktem naznaczonego, to jest: do 1go februaryi 1819 roku, postanowiła taż Skarbowa Izba z publiczney licytacyi oddać innym życzącym, na co naznaczają się terminy, pierwszy 10, drugi 15, a trzeci ostateczny 21 miesiąca Januaryi, następującego 1818 roku, z tém osrzeżeniem, iżby życzący wziąć takowe pobory za summę opłacającą się przez powyższych dzierżawców, co rocznie rubli assyg. 140,250, przybyli na oznaczone terminy z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami do tey Skarbowey Izby. Dnia 13 gbra 1817 roku.

W obowiązku Sekretarza Selczniew.
W obowiązku rejestratora Harynowicz.

1 Sąd Główny Wileński 2go Departamentu z powodu apellacyow w odeszłych u siebie sprawach niżey wyrażonem osobom dozwolonych, a mianowicie 1m Obywatelom miasta Berlina Konstantemu Sartoryuszowi i Honoracie z Sartorych Hertelowey Sukcessorom zeszłego podpułkownika woysk Rossyyskich Karola Sartoryusza. 2do Tytularnemu Sowietnikowi Jerzemu Lisaniewiczowi. 3tio Maiorowi woysk Polskich Justynowi Dowgialle; i 4to Obywatelowi miasta Wilna Danielowi Szenkowni, oraz oświadczenia przez wyrażone strony przysiąg na niemożności złożenia po dwieście rubli assygnacyami na zakład apellacyyny, w skutek Ukazu roku 1799 nastałego czy nie okaże się gdzie przynależnego do pomienionych osób takiego maiątku, z którego dochodow mogliby oni wnieść w pokazaney ilości zakłady apelacyyne czyni w gazetach ninieyszą publikatę z tym, iż ieśli kto wie o takowych maiątkach, aby raczył przesłać do Departamentu ninieyszego uwiadomienie.

1. W drukarni XX. Missyonarzów Wileńskich, przy kościele S. Kazimierza, wyszło Dzieło Jakuba de Lilla pod tytułem Człowiek wieyski albo Georgiki Francuzkie, tłumaczenia Xawera Chomińskiego Wojewody.

3. Litewsko Wileńska Skarbowa Izba zawiadamia, iż następującego 1818 roku w miesiącu styczniu, oddawać się będą przez Publiczną Licytacyą dobra Skarbowe, niżey w Tabelli poszczególnie wyrażone, w 12to i 3ch letnią arędę, w terminach 10go, 14go i 18go, tegoż miesiąca stycznia. Życzący zatem one Licytować, raczą przybydź do teyże Skarbowey Izby w rzeczone termina sami, lub przez Plenipotentow z ewikcyą dwóletniemu z licytacyi wyniknąć mogącemu dochodowi odpowiednią i świadectwem Sądu Gł. 2go Departamentu upoważnioną. Roku 1817 miesiąca Listopada 6 dnia.

Wiadomość o dobrach Skarbowych przeznaczonych do oddania z publiczney licytacyi w dwónasto- i trzy letnią arędę.

Nro	w Powiatach	Ilość Dymów wedle lustracyi 1798 roku.	Ilość dusz wedle rewizyi 1816 Ru	Roczny dochód podług lustracyi 1798 Roku. Srebrem. Rub.	Kop.
	Wypuszczaiące się w 12sto letnią Arędą.				
	w Oszmiańskim.				
1	Krawcowczyzna Dzierżawa czyli pewna część gruntów z folwarcznem zabudowaniem - - -	1		35	90
2	Nierowka Dzierżawa składaiąca się z pewnego obszaru ziemi - -			60	
	w Trockim.				
3	Nowosady Dzierżawa bez dwornego zabudowania i krescencyi - -	1		133	50
4	Buble Dzierżawa bez dwornego zabudowania i krescencyi - -	2	3	119	32½
5	Gryciuny Dzierżawa z folwarcznym zabudowaniem i gruntem - -	7	5	99	
	w Brasławskim.				
6	Bernatowskiego część Starostwa z folwarczném zabudowaniem i usiewnemi gruntami - -	11	5	408	15
	w Wiłkomirskim.				
7	Starostwo Oniksztyńskie z dwóma folwarkami -	Placowych 97 czynszowych i ciągłych 314	1166	5834	78¾
	w Rosieńskim.				
8	Naczuny Dzierżawa sam tylko grunt bez żadnego zabudowania - -			17	75
	w Szawelskim				
9	Jodaycie Dzierżawa sam tylko grunt bez zabudowania i poddaństwa -			30	
	w Mieście Poniewieżu				
10	Traktyer - -			2618	54
11	Młyn - - -			770	
	w Telszewskim.			Według Inwentarza.	
2	Jezioro Łukszty - -			50	3
				wedle licytacyi 1815	
		Assygnat.		200	

Dobra przeznaczone w trzech letnią arędowną possessyą.

Ner.	w Powiatach	Miasteczka	Wsie	Dymy	Ilość dusz wedle Rewizyi 1816 r.	Srebrem Rub.	Kop.
	w Oszmiańskim.						
		Wedle Inwentarza.				1806 roku	
1	Hrabstwo Iwie z folwarkami: Iwie -	2	17	527	577		
	Rembakowszczyzna		3	74	266	8,315	76½
	Chowańszczyzna		5	58	156	wedle Kontraktow Kommissyi Ogińskiey	
	Krakowszczyzna		5	52	152		
	Galimszczyzna		12	109	321	18825	
						Wedle kontraktów teyż Kommissyi.	
	w Wileńskim.						
2	Majętność Czarna -		11	56	101	3180	
						Wedle kontraktow teyż Kommissyi.	
	w Telszewskim.						
3	Wieś Skaudaycie -		1	13	21	263	92
						Wedle kontraktów oneyże kommissyi	
	w Szawelskim						
4	Dowbiszki Folwarek		1	8	20	343	45
	w Mieście Wilnie.						
5	Na przedmieściu Łukiszkach pusty Plac						

Sowietnik Listowski.
Felicyan Malewicz Naczelnik Wydziału Ekon.
Justyn Zdzitowiecki Kancel.

---

1. Sąd Taxatorsko Exdywizorski Dekretem Remissyynym Ziemstwa Nowogrodz. na usilny fakcyonowanie Kredytorow zeszłych Franciszka i Anny z Narbutow Woynilowiczow, Instygatorow Litewskich, i powtórnego Instygatorowey Męża W. Tadeusza Harburdy przeznaczony, oraz w dniu 1 maia idącego roku in fundo dóbr Kotłowa w Powiecie Nowogrodzkim leżących reassumowany, po zalatwieniu pierwszemu zjazdowi właściwych kwestyow, kontynuacyą Exdywizyi dzieła do dnia 3 9bra tegoż 1817 roku odłożył. W jakowym terminie in fundo Kotłowa powtórnie zebrany, znalazłszy niespełnione postanowienia pierwszo-zjazdowego swoiego Dekretu, satysfikcyą osobistą pod osobistą samego W. Kazimierza Woynilowicza, pozostałey po Instygatorach Woynilowiczach fortuny Sukcessora, i JW. Józefa Narbuta Starosty Trabskiego, byłego Opiekuna, jako i niektórych Kredytorow stanowiącą przeznaczył. Skutkiem czego, Komportacye z natury interessu potrzebne na dziedzicu, opiekunach, niemniey zastawnych Administracyynych i tradycyynych possessorach w dniu 15 Januaryi 1818 roku do Kancellaryi Ziemskiey Nowogrodzkiey, na czteroniedzielną perzystencyą, sub poenis nakazał, przygotowanie się Dziedzicowi i Possessorom do aktow kalkulacyi i Weryfikacyi zalecił. Wizyą Ziemnych Własnościow dóbr pod konkurs idących dopełnił. Dalsze i też konkluzyą dzieła zbliżaiące postanowiwszy, Judicata kontynuacyą Sądu swoiego do dnia 26 februaryi następnego 1818 roku odłożywszy wszystkim Kredytorom i pretensorom do dóbr pod rozdział idących przyyście w tem terminie z pretensyami swoiemi pod utratą rzeczy zapowiedział. O czem interessowane osoby już raz powtórny przez ninieyszą w Gazecie Kuryera Litewskiego domieszczaiącą się awizacyą zawiadamia. Działo się na sessyi Sądowey w Kotłowie roku 1817 9bra 7 dnia.

Eleutery Siemaszko b. Podkom. Pttu Nowgr Prezyduiący Exdywizor.
Franciszek Wereszczaka b. Prezyd. Z. Nowogr. Exdywizor.
Kazimierz Uzławski Sędzia Gran. Pttu Nowogr. Exdywizor.
Nikodem Kiersnowski Regent Ziem. Pttu Nowogr. i Exdywizorski

---

3. Jan Piramowicz z professyi Organista, posiadaiący gruntownie i zreguł swoię naukę, i który wielu już wydoskonalił uczniów, maiacy dobre świadectwa, rekomenduie swoie usługi potrzebuiącym na organistę w parafii lub też w mieście. Zdatny jest przy tem do uczenia szkolki parafialney. Ktoby życzył weyść z nim w umowę, zgłosić się raczy do domu Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności.

Dalszy ciąg katalogu xięgarni Uniwersyteckiey.

Lacharpe, Abregé des Voyages en 29 vol. in 12mo. . . . . 28 R. 75 C.
— Abrégé des trois voyages du Capitaine Cook, précédeé d'un extrait des voyages de Byron, Wall, Carteret et Bougenville, autour du monde; nouvelle edition revue et corrigée, ornée d'une très-belle carte générale des voyages de Cook 6 vol. in 8. Paris 1817 14 R. 40 C.
— Oeuvres choisies et posthumes avec portr. 4 vol. in 8. Paris 1806. . . . . . . 12 R.
— Lycée, ou Cours de litterature Ancienne et Moderne, nouvelle et belle edition, augmentée 1. d'un *Discours* sur l'esprit des livres saints, et le style des prophetes: 2. de *Fragmens* contenant l'examen de quelques ouvrages de Fabre d'Églantine, de Collin d'Harleville, de d'Hèle, Le Brun, Mirabeau, Florian, etc. 15 vol. in 8. Paris 1816. imprimés par M. *Crapelet*, sur papier fin d'Auvergne . . . . 28 R.
— Le même 16 vol. in 18. . . . 14 R. 40 C.
— Abrégé du Lycée ou cours de Littérature ancienne et moderne, 2 vol. in 12mo. Avignon 1814. . . . . 2 R. 30 C.
Lajaille, Voyage au Sénégal, pendant les années 1784 et 1785. avec des notes par Labarthe, orné d'une trés belle carte gravée par Tardieu Paris An. X. in 8. . . . . 2 R. 15 C.
Lalande (Jerome) Table des Lagarithmes pour les nombres et pour les sinus 1 vol. in 18. sur pap. fin edit. stereot. Paris 1808. . . 70 C.
— Voyage en Jtalie. Tome 7. Geneve 8. 1 R. 50 C.
Lali et Nina, trad. de l'allem. 12. Paris 65 C.
Lamadelaine. (L. Ph. de la) Dictionnaire portatif des rimes, précédé d'un nouveau traité de la versification française, et suivi d'un essai sur la langue poétique 2de édition; considérablement augmentée, revue avec le plus grand soin, et plus complète que les editions in 8. du Dictionnaire de Richelet in 18 figures. Paris 1815. . . . . 2 R.
Lamarck J. B. Annuaire Méteorologique pour l'an X. et XIV. à l'usage des agriculteurs, des médecins, des marins etc. Paris in 8vo. 2 vol. . . . . 2 R. 40 C.
Lambert (St.) Oeuvres philosophiques 5 vol. in 8. Paris 1797. . . . . . . 10 R. 65 C.
Lambin, J. M. l'ami des orphelins, ou Manuel des nourrices. Précis sur la manière d' elever les enfans du premier age, et notament ceux privés de la nourriture maternelle 1 vol. in 8. Paris An. VI. . . . . 90 C.
Lamotte, Cours de la langue française à l'usage des colleges 2 vol. in 12. Stoutgard 2 R.
Lamouroex. Dissertation sur plusieurs espéces de fucus, peu connues ou nouvelles, avec leur description en latin et en français 4to Agen An. XIII. orné de 36. planch . . . . . . 11 R.
— le même sur pap. vel. . . 15 R. 40 C.
Landon, Almanac des beaux arts, peinture et gravure pour l'an XHI. 18. Paris 1 R. 30 C.
— Precis historique des productions des arts, peinture, sculpture, architecture et gravure. Paris An. X. 2 vol. in 8. a fig. 9 R. 95 C.
Langré et P. Agron. Nouveau Dictionnaire portatif des langues française et hollandoise. Amsterdam 1810. . . . . 1 R. 50 C.
Langres. Jnstruction pastorale sur l'exellence de la religion Nouv. edit. Breslau 1798. 8. 1 R. 10 C.
— Ev. Jnstruction pastorale sur l'excellence de la religion. Breslau 1798. in 8vo. . . . 1 R.
Lanteires, tableau de l'antiquité litteraire, mis à la portée de tout le monde, Lausanne 1791. in 8vo. . . . . 1 R. 30 C.
Lantier. Voyage d'Antenor en Grece 5 vol. in 18. orné de fig. Paris . . . . . . 2 R. 50 C.
Laplace, Essai philosophique sur les probabilités; 3e edition revue et augmentée par l'auteur 1 vol. in 8. Paris 1816. . . . . . 1 R. 20 C.
— Traite de mecanique celeste 4 vol. 4. Paris 22 R.
Laplatière, Gallerie universselle 2 vol. in 4. 2 R.
Lasteyrie, Histoire de l'introduction des moutons à laine fine d'Espagne, dans les divers etats de l'Europe, et au cap de bonne esperence, avec une planche 8. Paris 1802. . . 2. R. 80 C.
— Nouveau Système d'education dans les quatre parties du Monde 1 vol. in 8. Paris 1815. 75 C.
La Tour d'Auvergne. Origines gauloises celles des plus anciens peuples de l'Europe, puisées dans leurs vrais sources, ou recherches sur la langue, l'origine et les antiquités des Celto-Bretons de l'Amerique, Hambourg 1801 in 8. 2 R. 55 C.
Lattre, A. Compagnes des français à St. Domingue et refutation des reproches faits au Capitaine général Rochambeau in 8vo. Paris 1805. . . . . 2 R. 20 C.
Laureman (Don Juan) Fables et poësies diverses in 8vo. Paris 1802. . . . . 80 C.
Laverne, Annibal fugitif 2 vol. in 12mo. Paris 1808. . . . . 1 R. 95 C.
— *L. M. P.* l'art militaire chez les nations les plus célèbres de l'antiquité et des tems modernes, analysé et comparé, ou recherche de la vraie théorie de la guerre et des principes essentiels de l'institution militaire in 8vo. Paris 1805. . . . . 3 R. 20 C.
Lavit, J. B. O. Traité de perspective 2 vol. in 4to. Avec un atlas Paris 1814. . . . . . 16 R.
Lavoisier. Traité élementaire de Chimie présenté dans un ordre nouveau et d'aprés les decouvertes modernes, avec figures. Paris 1789. in 8vo. 2 vol. relié en veau 3 R.
Lebeau Abrégé de l'histoire du Bas Empire 2 vol. in 12. Paris 1806. . . . . 2 R. 15 C.
Leblond. Observations sur la fiévre jaune et sur les maladies tropiques, faites dans un voyage aux Antilles, à l'interieur de l'Amerique meridional au Perou 8vo. Paris 1804. 1 R. 35 C.
Lebrun. Portefeuille politique d'un exemployé ou essai sur l'instruction publique Paris An. IX. in 8vo. . . . . 1 R. 65 C.
— Oeuvres 4 vol in 8vo. avec portrait. Paris 1811. . . . . 9 R. 60 C.
Lechevalier. Voyage de Troade fait dans les années 1785 et 1786. Paris An. X. 3 vol. in 8vo. . . . . 12 R. 65 C.
Leclerc, Histoire physique, morale, civile et politique de la Russie ancienne et moderne 6 vol. in 4to avec portrait en un superbe atlas in fol. pap. fin. Paris. . . . . 65 R.
Lécluse Fr., Manuel de la langue grecque 1. part. *Ulysse* 2 part. lexique grec-français et latin, précédé d'un index analytique Paris An. X. in 8vo. . . . . 1 R. 70 C.
Leçons (les) de l'Histoire, ou lettres d'un père à son fils sur les faits interessans de l'histoire universelle par l'auteur du Comte de Valmont 3e edit. 6 vol. in 12. Paris 1802. . . . . . 9 R.
— de morale à l'usage de la jeunesse, Petersburg 1814. in 18. . . . . 75 C.
Lectyard et Lucas, Voyages en Afrique entrepris et publiés par l'ordre de la societé anglaise d'Afrique, trad. de l'Angl. par Lallemant Paris An. XII. 8. cart. 1 R 20 C.
Lefebure, L'Art d'attaquer et de defendre les places suivi d'un essai sur les mines et d'un nouveau traité sur le nivellement orné de 33 grandes planches 2 vol. in 4to. Paris 1808 . . . 11 R.
— Recherches et decouvertes sur la nature de fluide nerveux ou de l'esprit vital, principe de la vie et sur sa manière d'agir d'aprés des experiences neuves et exactes 1 vol. in 12. Paris 1800. . . . . 55 C.
Lefevre, Nouveau traité de l'arpentage, Paris 1806. 2 vol. in 8vo. . . . . 4 R. 80 C.
Legay. Mes Souvenirs, et autres opuscules 2 vol in 18. fig. Paris . . . . 90 C
Legrand-d'Aussy, Vie d'Appollonius de Tyane précédée d'une notice historique sur Legrand-

d'Aussy par Levesque 2 vol. in 8vo. Paris 1807. . . . . 4 R. 80 C.

Lemare A. Cours théorique et pratique de langue latine, ou abréviateur et ampliateur latin 2 vol. in 4to. Paris An. 12. . . 2 R. 40 C.

Lemaire, M. H. Les exemples célébres ou nouveau choix de faits historiques et d'anecdotes, propres à orner la mémoire de la jeunesse, et à lui inspirer l'amour de toutes les vertus qui peuvent faire le bonheur et la gloire de l'homme en societé 1 vol. in 12. Paris 1812. 1 R. 25 C.

Lemoine, Traité elementaire de mathematique Paris 1815. 1 vol. in 8. . . . . 2 R.

Lenglet du Fresnoy, Methode pour étudier l'histoire, avec un catalogue des principaux historiens, accompagné des rémarques sur la bonté de leurs ouvrages et le choix de meilleurs edition, revue, corrigée et considerablement augmenteé par M. Drouet 15 vol. in 12mo. Paris 1772. . . . . 18 R.

Leonard. Jdilles et poemes champetres Paris 18. fig. format de poche . . . . 85 C.

Lenoir, A. Musée des monumens francais, ou description, historique et chronologique des statues en marbre et en bronze, basreliefs et tombeaux des hommes et des femmes célébres; ainsi que l'histoire des vitraux anciens et modernes, pour servir à l'histoire de l'art relativement à la France ornée de gravures et augmentée d'une dissertation sur les costumes de chaque siécle 4 vol. in 8. Paris 1803. . . . . 17 R. 90 C.

— Les monumens antiques, expliqués par la mythologie en forme de dictionaire, ouvrage elementaire, orné de gravures, dans le quel on comprendra les costumes des anciens et des peuples modernes, publiés, dessinés et gravés par L. Huyot in 8. Paris 1806. 5 R. 30 C.

Leopoldine 4 vol. in 18. Paris . . 1 R. 15 C.

Leoncy 2 vol. in 8. Paris . . . . 2 R. 60 C.

Lepitre, Histoire des Dieux, de demi-dieux, et des heros adorés à Rome, et dans la Grece 1 vol. in 12mo. br. Paris 1814 . . . . . . 50 C.

Leroy, Lettres philosophiques sur l'intelligence et la perfectibilité des animaux avec quelques lettres sur l'homme, avec le portrait par l'auteur in 8. Paris 1802. . . . . 1 R. 70 C.

Lesage, Le Diable, boiteux 2 vol. in 18. Paris . . . . 1 R. 10 C.

— le même avec figures . . . . 2 R.

— Bachelier de Salamanque 2 vol. in 18. Paris avec figures . . . . 1 R. 50 C.

— Guzman d'Alafrache 2 vol. in 18. avec 4 fig. 2 R.

— Gilblas de Santillane 4 vol. in 18. Paris 2 R.

— les mêmes avec figures . . . . 3 R. 40 C.

Lespinasse Traité du Lavis des plans appliqué principalement aux reconnaisences militaires 1 vol. in 8. Paris 1801. . . . . 2 R.

— Traité de perspective linéaire; à l'usage des artistes: Contenant la pratique de cette science, d'après les meilleurs auteurs; les methodes les plus simples, pour mettre toutes sortes d'objets en perspective 8. Paris 1802. 2 R. 40 C.

Lestiboudois Fr. J. Botanographie belgique 2de edit. corrigée augmentée et divisé en 3 parties Lille An. VII. 4 vol. in 8vo. 10 R. 20 C.

Lesur, Histoire des Kosaques, précédé d'une introduction ou coup d'oeil sur les peuples qui ont habité le pays des Kosaques avant l'invasion des Tartares 2 vol. in 8. Paris 1815. . . . 4 R.

Letournel, La Famille Vanpol, ou les effets de la démoralisation 3 vol. in 12mo. . . . 2 R. 40 C.

Lettres des deux amans, habitans de Lyon publiées par M. Lonard 2 vol. in 18. Paris 1 R. 30 C.

— Et épitres amoureuses d'Heloise et d'Abeillard, nouv. edit. 2 v. 18. portr. Geneve 1777. 1 R. 80 C.

— Atheniennes, ou correspondance d'un agent du Roi de Perse à Athénes, pendant la guerre du Peloponese; traduites de l'anglais par A. J. Villetorque 4 vol. in 12mo. 1802. . 4 R. 80 C.

— Ecrites sous le regne d'Auguste précédées d'un précis historique sur les Romains et les Gaulois depuis leur origine jusqu'à la bataille d'Actium in 8vo. Paris 1803. . . . . 2 R.

— de Charlotte à Caroline pendant ses liaisons avec Werther 2 vol. in 18. Paris . . 55 C.

— Inedites de la marquise du Chatelet in 12mo. Paris 1806. . . . . 1 R 30 C.

— Inédites du la Marquise du Chatelet 1 vol. in 12mo. Paris 1806. . . . . . . 1 R. 30 C.

— d'un français à un allemand servant de reponse à Kotzebue 8vo. Basle 1802. . . 1 R. 70 C.

— Inedites ou correspondence de Frederic II. Roi de Pruse avec Mr. et Mme de Camas 1 vol. in 12mo. Berlin 1802. . . . . 80 C.

— à Madame de Genlis sur les sons harmoniques de la Harpe 1 vol. in 12. Paris 1806. . 40 C.

— Inedites d'Henry IV. et de plussieurs personages celebres tel que Flechier, la Rochefoucault, Voltaire etc. in 8vo. Paris 1802. . . . 2 R.

— sur les Hieroglyphes in 8. Paris 1802. 60 C.

— de Mme de Maintenon, précédés de sa vie par M. L. S. Auger. augmentées de notes historiques, et de notices biographiques sur plusieurs personnages célebres du siècle de Louis XIV. 2de edition. Ornée du portrait de Madame de Maintenon, et d'un *fac simile* d'une de ses lettres 4 vol. in 12mo. Paris 1815. . . 4 R. 80 C.

— de Madame de Maintenon, nouvelle edition revue et corrigée 6 vol 12. Paris 1806. 6 R. 40 C.

— sur la Magie, edition corrigée et augmentée in 8vo. Paris 1803. . . . . 60 C.

— de Mademoiselle de Montpensier precédées d'une notice historique faisant suite aux lettres de Mr. Villars 1 vol. in 12mo. Paris 1806. . . 1 R.

— de Ninon de Lenclos au marquis de Sévigné nouvelle edition, augmentée d'un extrait de la vie de Mademoiselle Ninon de Lenclos 2 vol. in 12mo. Paris 1810. . . . . . . 1 R. 20 C.

— de Ninon de Lenclos au Marquis de Sevigné 2 vol. in 18. portrait. Paris 1813. . . . 80 C.

— Historiques et galantes par Mad. du Noyer ouvrage curieux 12 vol. 18. Paris 1800. 6 R. 60 C.

— de Sevigné, (v. Recueil des lettres) . . .

— choisies de Mmes de *Sévigné*, de *Grignan* de *Simiane* et de *Maintenon*. Précédées de reflexions de M. l'abbé de Vauxcelles, et accompagnées des notes historiques de M. Grouvelle 3 vol. in 18. Paris 1812. . . . . 1 R. 60 C.

— de Madame de Sevigné à sa fille et à ses amis; nouvelle edition mise dans un meilleur ordre par Ph. A. Grouvelle 12 vol. fig. Paris 10 R.

— sur l'ordre de la Trappe écrites en 1812. trad. de l'italien in 8vo. Paris 1803. . . . 90 C.

— de Mesdames de Scudery, de Salvan, de Salier et de Mademoiselle Descartes 1 vol. in 12mo. Paris 1805. . . . . 1 R. 10 C.

— de Marie Stuart reine d'Ecosse et de Christine reine de Suede, précédées de notices sur Marie Stuart, Elisabet et Christine, et suivi du recit de la mort de Monal Deschi, grand Ecuyer de la reine de Suede par Collin 3 vol. in 12. Paris 1807. . . . . 4 R. 20 C.

— de tendresse et d'Amour 4 vol. in 12mo. Paris 1808. . . . . 6 R. 30 C.

— inedites de la Princesse des Ursins in 12. Paris 1806. . . . . 1 R. 30 C.

— de Madame de Villars, de La-fayette de Tencin, de Coulange, de Ninon de Lenclos de Mlle. Aissé 3e edit. 3 vol. in 12mo. Paris 1806. 3 R. 65 C.

Leucippe et Clitophon 2 vol. in 18. Paris 90 C.

Leuliette J. J. Essai sur les causes de la superiorité des Grecs dans les arts d'imagination; question qui a été proposé par l'academie des sciences de Lyon 8. Paris 1805. . . . . . . 90 C.

Levaillant. Histoire naturelle des oiseaux nouveaux et rares d'Amerique 8. Livraisons in 4to impr. sur pap. super fin velin avec des fig. col. 57 R. 60 C.

— Histoire naturelle des perroquets 24 livraison in folio pap. vel. superf. satiné figures doubles noires et coloriés . . . . 292 R.

— Histoire naturelle des oiseaux d'Afrique 37 livr. in folio pap. vel. superf. satiné figures doubles noires et color. . . . . 450 R.

Levizac et Moysant. Cours de litterature, d'histoire et de philosophie, extraits de nos meilleurs ouvrages, nouv. edit. 2 v. 8. Paris 1813. 4 R. 80 C.

Lhuilier. Elemens raisonnés d'Algebre. Geneve 1804. 2 vol. in 8vo. . . . . 4 R. 80 C.

Libes Histoire philosophique des progrès de la Phisique 4 vol. in 8vo. Paris 1810. . . 8 R.

— Traité élementaire de phisique, presenté dans un ordre nouveau, d'apres les decouvertes modernes. Paris an. X. 3 vol. in 8vo. 7 R. 20 C.

Liénard, Charles, ou memoires historiques de M.

de la Bussière: servant de suite à l'histoire de la revolution française, avec des notes sur les événemens extraordinaires arrivés sous le regne de Decemvirs 4 vol. in 12mo. Paris 1804. 3 R. 25 C.

Liger. Le Jardinier fleuriste, ou la culture universelle des fleurs, arbres, arbustes, arbrisseaux, servant à l'embellissement des jardins in 12mo. Rouen 1792. relié . . . . 2 R.

Ligne (Prince de) Oeuvres, contenant mélanges militaires, litteraires et sentimentaires 32 vol. in 12mo. Dresde . . . . 15 R.

Linnée, Système de la nature, trad. en français par Vanderstegen de Putt, d'après la treizième edit. latine de Gmelin 4 vol. in 8vo. Bruxelles 1795. . . . . 8 R. 50 C.

Lion de la Motte, Clemence Isaure et les Troubadours, précédé d'un précis historique sur les troubadours et les jeux floraux 5 vol. in 12mo. Paris 1808. . . . . 5 R.

Livre de l'Eglise, suivant le nouveau breviaire de Paris. Paris 1736. in 12mo. . . . 1 R. 50 C.

— (le) des singularites 1 vol. in 12. Paris 1805. 70 C.

Locke. Essai philosophique concernant l'entendement humain; trad. de l'angl. par M. Coste 4 vol. in 12mo. Paris . . . . . . 4 R. 30 C.

Loisirs (les) utiles, ou collection de quelques petits romans par Arnaud. 4 vol. in 18. Paris 1 R. 70 C.

Lombard. Etat de nos connaissences sur les abeilles ou commencement du XIX. siècle avec l'indication des moyens en grand de multiplier les abeilles in 8vo. Paris 1805. . . . . . 45 C.

L'Homond. Elemens de la Grammaire française nouvelle edition in 12mo. Paris 1811. . 30 C.

Londres et ses habitans; ou quinze jours à Londres à la fin de 1815. et six mois à Londres en 1816. Par M. in 8vo. Paris 1817. . . 2 R. 50 C.

Longus, les Amours pastorales de Daphnis et de Chloé traduit du Grec par J. Amyot. Paris an XII. sur pap. vel. relié . . . . 1 R. 10 C.

Lord (le) Fantasque, par Boispreaux in 12mo. Paris 1805. . . . . 85 C.

Lorimon, ou l'homme tel qu'il est, publié par d'Arnaud 3 vol. in 12. Paris 1802. 3 R. 20 C.

Lothaire et Maller 1 v. 12. Geneve 1807. 1 R. 20 C.

Louis XVI. Oeuvres publiés d'après ses manuscrits 6 vol. 8vo av. portr. Paris 1806. 16 R. 20 C.

Louis XIV. Memoires écrits par lui même composés pour le grand Dauphin son fils, et adressés à ce prince suivi de plusieurs fragmens de mémoires militaires, de l'instruction donnée à Philippe V. de 17 lettres adressées à ce Monarque, sur le gouvernement de ses états et de diverses autres pièces par J. L. M. La Gain-Montagne 1 gr. vol. in 8vo. Paris 1806. . . 2 R. 60 C.

Louise de Sénancourt, par Mme de J..., auteur de Cécile de Reneville et de Marie Bolden 1 vol. in 12mo. Paris 1817. . . . . 90 C.

Luc J. A. de, Bacon tel qu'il est ou dénonciation d'une traduction française des Oeuvres de ce philosophe, publiée à Dijon par M. la Salle. Berlin 1800. in 8vo. . . . . 55 C.

— Introduction a la phisique terrestre par les fluides expansibles précédée de deux mémoires sur la nouvelle theorie chimique, considerée sous differens points de vue, pour servir de suite et de devellopement aux recherches sur les modifications de l'atmosphere. Paris an XI. 2 v. 8. 3 R. 85 C.

— Lettres sur l'essence de la doctrine de Jesus-Christ adréssée a Mr. Wolff in 8vo. Brunsvic 1803. . . . . 1 R. 10 C.

— Lettres sur le christianisme in 8vo. Berlin 1801. . . . . 1 R. 10 C.

Lucain, La Pharsale, traduite en français par Brebeuf, avec le texte latin et des reflexions par Billecoq 2 vol. in 8vo. figures, belle edition Paris . . . . 6 R. 40 C.

Lucet l'Enseignement de l'eglise catholique sur le dogme et sur la morale, recueilli de tous les ouvrages de M. Bossuet 6 vol. in 8vo. portrait de Bossuet rel. en veau fil d'or Paris . 21 R.

Lucien, Oeuvres, traduites du grec par Belin de Ballu, avec des notes, observations et remarques 6 vol. in 8vo. portrait pap. fin Paris 17 R.

Lucy. Correspondance du comte de Callidon avec M. T. B. 1 vol. in 12mo. Nancy . . . 65 C.

Lusus et Cydippe, ou les voisins dans l'Arcadie 2 vol. in 18. Paris . . . . 90 C.

Lydie de Gersin, ou l'histoire d'une jeune anglaise 1 vol. in 18. Paris . . . . . . 45 C.

Mably. Entretiens de Phocion, avec une notice sur sa vie et ses ouvrages et la tête de Phocion en medaillon sur le titre 1 vol. in 18. ed. ster. d'Herhan sur beau papier. Paris 1806. 60 C.

Machiavel (Nicolas), Histoire des revolutions de France trad. par M. Carett 2 vol. in 12. Paris 1782. . . . . 1 R. 30 C.

Mackenzie Alex, Voyage dans l'interieur de l'Amerique septentrionale, fait en 1789 - 1792. et 1793. trad. de l'angl. par Castèra Paris an. X. 3 vol. in 8vo. . . . . 7 R. 60 C.

Macquart L. G. H. Dictionnaire de la conservation de l'homme, ou d'hygiène et d'education phisique et morale. Paris an. VII. 2 gr. vol. in 8vo. . . . . 5 R. 80 C.

Madame de Maintenon, pour servir de suite à l'histoire de la Duchesse de Vallière par Mad. de Genlis 2 vol. in 12mo. Paris 1806. relie en veau . . . . 3 R. 65 C.

Mademoiselle de Clermont, nouvelle historique par M. de Genlis 18. Paris 1813. sur pap. velin, avec beaucoup de figures. . . . . . 2 R.

— Le même ouvrage sans figures . . . 45 C.

Madelaine (Philippon de la). Dictionnaire portatif des rimes, précédé d'un nouveau traité de la versification française et suivi d'un essai sur la langue poétique 2de edit. 1 gr. vol. in 18. impr. superb. p. Crapelet sur pap. vel. et orné de 12 jolies portraits. Paris 1815. . . . . . . 2 R.

Magasin (le petit) des dames 3 vol. in 18. Paris 1803 - 1805. . . . . 2 R. 10 C.

Magazin encyclopedique depuis l'origine jusqu'à l'an 13, neufs années complettes 216 cahiers in 8vo. Paris . . . . 136 R.

Maintenon. Lettres, nouv. edition revue et corrigée 6 vol. in 12mo. Paris 1808. . . 6 R. 40 C.

— Lettres, precedés de sa vie par M. Auger; augmentées de notes historiques, et de notices biographiques, sur plusieurs personnages célébres du siècle de Louis XIV. 4 vol. in 12. Paris 1813. fig. et fac-simile . . . . . . 4 R. 80 C.

Maison rustique, pour servir à l'education de la jeunesse; ou retour en France d'une famille émigrée par Mme de Genlis 3 vol. in 8vo. Paris 1817. . . . . 6 R. 40 C.

Maizeroy, (Joly) Cours de tactique théorique, practique et historique; avec beaucoup de planches 4 vol. in 8vo. Paris 1781. 10 R. 20 C.

Malarme, (Comtesse de) née de Bourbon, La famille Tilbury, ou la caverne de Wokey; 3 vol. in 12mo. Paris 1816. . . . . . 2 R. 50 C.

Malfilatre. Narcisse dans l'isle de Venus, poëme 8 pap. velin . . . . 1 R. 10 C.

— Oeuvres, seule édition complette précédée d'une notice historique et litteraire 12mo. Paris 1805. . . . . 1 R. 10 C.

Malherbe. Poesies rangées par ordre chronologique Geneve 1777. in 18. fig. . . . . . . 90 C.

Malherbes. Paris 1803. in 8vo. . . 1 R. 70 C.

— Le même ed. stereot. in 18. . . . . 35 C.

Malherbiana, ou recueil d'anecdotes et pensées de Malherbes 1 vol. in 18. portr. Paris 1802. 50 C.

Mallet. Correspondance politique pour servir à l'histoire du republicanisme français 1 vol. in 8vo. Paris et Hambourg . . . . 80 C.

Malleville, Analyse raisonnée de la discussion du code civil au conseil d'Etat 2e edit. 4 vol. in 8vo. Paris 1807. . . . . 10 R. 50 C.

Maloin-Casal Essai sur l'education ou manuel des instituteurs et des pères de famille 1 vol. in 12mo. Paris 1804. . . . . 55 C.

Malouet, Collection de mémores et correspondances officieles sur l'administration des colonies, et notament sur la Guiane française et hollandaise 5 vol. in 8vo. Paris 1802 . 12 R. 75 C.

Manesse traité sur la manière d'empailler et de conserver lès animaux, les pelleteries, et les laines. Paris 1787. in 12mo. . . . . . . 55 C.

Manet, de Serres, Voyage en Autriche, ou essai statistique et geographique sur cet empire; avec une carte physique, de coupes de nivellement, et divers tableaux comparatifs sur l'etendue et la population de l'Autriche 4 vol. in 8vo. Paris 1814. . . . . 15 R. 60 C.

Mangourit. Voyage en Hanovre, fait dans les années 1803. et 1804. cont. la description de ce

pays sous ses rapports politiques, religieux agricole, commercial, minéralogique. Paris an XIII. in 8vo. . . . .

Manière veritable d'instruire les sourds et muets, confirmée par l'experience par l'abbé de l'Epée in 12mo. Paris . . . . 1 R. 10 C.

Manuel (petit) du canonier ou instruction générale sur le service de toutes les bouches à feu en usage dans l'artillerie avec planches 1 vol. in 12mo. Paris . . . . 75 C.

— d'Epictete, suivi du tableau de Thebes 1 vol. in 12mo. Paris 1803. . . . . 65 C.

— du jardinier, ou la culture complete des jardins pottagers, fruitiers et à fleurs, la taille et les meilleurs methodes de greffer d'après les plus celebres cultivateurs 2 vol. 12. fig. Paris 2 R. 10 C.

— du Museum français avec une description analitique et raisonnée de chaque tableau, indiqué au trait par une gravure à l'eau forte, tout classés par ecoles, et par oeuvres des grands artistes. Paris an. X. . . . . . 2 R. 50 C.

— du Naturaliste. Ouvrage utile aux voyageurs et à ceux qui visitent les cabinets d'histoire naturelle et de curiosités 2e edit. Paris an. I. 4. vol. in 8vo. . . . . 7 R.

— *de santé*, et d'economie domestique, ou exposé des decouvertes modernes, suivi d'observations etc. 1 vol. in 18. Paris 1805. . . . . 65 C.

— des Sorciers, ou cours des recréations phisiques, tours de cartes; etc. suivi des jeux de société, 4me edit. 1 vol. in 12mo. fig. Paris 1815. 50 C.

— des sous-officiers d'Infanterie extrait des reglemens militaires 2 vol. in 12. Paris 1811. 80 C.

— Tinctorial des plantes, ou traité de toutes les plantes qui peuvent servir à la teinture et à la peinture, suivi de differentes methodes concernant le blanchiment des toiles pour teindre la laine en noir et les draps en deux couleurs; 5e ed. revue corrigée et augmentée de plus de 400 plantes nouvelles in 8vo. Paris 1800. . . . . . . 2 R.

— du Voyageur pour la conversation, contenant les expressions les plus usitées en voyage, et dans les differentes circonstances de la vie, en six langues, Angloise, Allemande, Française, Italienne, Espagnole, et Portugaise, 4e edit. Leipzig 1814. in 18. . . . . 1 R. 65 C.

— Le même Angl. Allem. Français. Italiens Polonois et Russe . . . . 1 R. 65 C.

Manuscrit trouvé au mont Pausylippe par F. L. C. Montjoye 5 vol. in 12mo. Paris 1802. 4 R. 50 C.

Marc-Luc-Roch. Barole capit. Paradoxes Paris An. X. 4 vol. in 12mo. . . . 3 R. 20 C.

Margarethe, comtesse de Rainsferd ou l'interieur d'une famille; trad. de l'angl, par A. L. de G.... 2 vol. in 12. Paris . . 1 R. 20 C.

Mari (le) sentimental, ou le mari comme il y en à quelques-uns 1 vol. in 12. Genève 1803 85 C.

Mariages (les dix-sept) ou la colonie du bonheur par M. Labenette 2 vol. 12. Paris 1805 1 R. 65 C.

Marianne et Charlotte 3 vol. in 18. Paris 90 C.

Marin Pierre, Dictionnaire portatif françois et hollandois. Dordrecht 1810 in 8. . . . 2 R.

Mariti. Voyages dans l'Isle de Chypre la Syrie, et la Palestine, avec l'histoire générale du Levant, trad. de l'Ital. Paris 1791. 2 vol. in 8vo. br. . . . . 3 R. 75 C.

Marmontel. Belisaire; belle edit. ornée de jolie figur. 1 vol. in 18. Paris 1810. . . . 75 C.

— Contes moreaux et nouveaux 7 vol. in 12. figur. Paris . . . . 7 R.

— Contes moreaux 6 vol. in 18. figur. Paris 1814 . . . . 3 R. 60 C.

— Les Jncas 2 fort vol. in 18. avec 8 fig. Paris . . . . 1 R. 80 C.

— les mèmes 3 vol. in 18. avec figures Lyon 1810 . . . . 2 R. 15 C.

— Oeuvres posthumes, contenant regence du Duc d'Orleans et memoires d'un père pour servir à l'instruction de ses enfans 6 vol. in 12. Paris 1805. . . . . 4 R. 80 C.

— Oeuvres, contenant la Regence du duc d'Orleans 2 vol. in 12. Paris 1805. . 2 R. 75 C.

— Oeuvres, contenant. Memoires d'un père pour servir à l'instruction de ses enfans 4 vol. in 12. Paris 1804. . . . . 5 R. 50 C.

— Oeuvres posthumes cont. 1. regence du Duc d'Orleans, 2 vol. 2. la logique 3. grammaire 4. morale, 5. methaphisique, Paris An. XIII. 7 vol. in 12. . . . . 9 R.

— Regence du Duc d'Orleans, Paris An. XIV. 2. vol. in 8. . . . . 4 R. 40 C.

Marot (Clement) Oeuvres choisies 1 vol. in 18. Paris 1801. edit. str. . . . . . . 35 C.

Marchal, Agriculture pratique des différentes parties de l'Angleterre 5 vol. in 8. et atlas in 4to. Paris 1803. . . . . 16 R.

Marsy. Vies des illustres conquerans, comparés l'un à l'autre par feu Bacher 2 vol. in 12. Paris 1802. . . . . 1 R. 60 C.

Martens (G. F. de) Cours diplomatique, ou tableau des relations extérieures des puissaanes de l'Europe, tant entre elles qu'avec d'autres états dans les diverses parties du globe 3 vol. in 8. Berlin 1801. . . . . 8 R.

— Recueil des principaux traités d'alliances, de paix, de trève, de nautralité, de commerce, de limites, d'echange etc. conclus par les puissances de l'Europe depuis 1761. 9 vol. in 8. Goettingue 1791. . . . . 15 R.

Martin St. Théorie de la pensée, de son activité primitive independante des sens et de sa continuité prouvée par les songes, ouvrage élementaire et à s'estimer fig. 8. Paris 1806. 2 R. 65 C.

Martinelli, Joseph. Dictionnaire de poche françois italien, et italien-français 2 vol. in 16. Paris 1806. . . . . 3 R.

Marville, L'année champêtre, poëme en 4 chant et en vers libres, suivies des poesies diverses 1 vol in 8. Paris 1808 . . . . . 2 R. 40 C.

Massabiau, Du rapport des diverses formes du gouvernement avec les progrés de la civilisation; discours politique et moral in 8. Paris 1805. . . . . 1 R. 30 C.

Massillon J. B. Mémoires de la minorité de Louis XV. publiés en 1790 et 1792 par Soulavie l'ainé nouv. edit. Paris An. XIII. . . 1 R. 65 C.

Massillon. Petit carême 1 vol. in 18. Paris 1816. orné du portrait de Massillon . . . 75 C.

— Le même ed. stereot. de Didot 1 vol. in 18. Paris 1803. . . . . 35. C.

Masson (*Ch. Fr. Ph.*) La nouvelle Astrée, ou les aventures romantiques du tems passé: traditions recueillies, avec des figures et de notes historiques, 2 vol. in 12. Metz 1805 1 R. 55 C.

— Petit dictionnaire de l'Academie francaise, ou abrége de la cinquiéme edition du dictionnaire de l'Accademie, auquel on a joint la prononciation d'après les meilleurs autorités, et en téte du quel ont été placés les élémens de la lanque française de l'Homond, 2 vol. in 18. de 896 pages, d'une execution semblable à celle du Martinelli. Paris 1813. . . . . . 2 R. 50 C.

— Encyclopedie des enfans, ou abrégé de toutes les sciences, troisième édition, 1 fort vol. in 8. et avec une carte et des figures neuves. Paris 1811. . . . . 3 R.

Matineés (les) du printemps 2 vol. in 18. fig. Paris . . . . 90 C.

Maton. Siecle de de Louis XV. Paris 1796. 2 vol. in 8. . . . . 3 R. 60 C.

Maudru J. B. Elemens raisonnées de la lanque russe, ou principes généraux de la grammaire appliqués à la langue russe Paris An. X. 2 vol. in 8vo. . . . .

— Nouveau système de lecture applicable à toutes les langues, avec des tables 3 vol. in 8vo. Paris . . . . 4 R. 25 C.

Maupertuis, La figure de la terre determinée par les observations 1. v. 8. Paris 1738. rel en veau 1 R.

Maury. Essai sur l'eloquence de la chaire, panégyriques, eloges et discours, 2 gros vol. in 8. Paris 1810. . . . . 6 R. 40 C.

— Card. Principes d'eloquence pour la Chaire et le barreau Paris 1804. in 8vo. 2 R. 80 C.

Maurice, ou le maison de Nantes par J. D. 3 vol. in 12. Paris 1805 . . . . 2 R. 15 C.

Mawe J. Voyage dans l'interieur du Bresil, particulièrement dans les districts de l'Or et du Diamant, fait avec l'autorisation du Prince Regent de Portugal en 1809 et 1810. contenant aussi un Voyage au Rio-de la Plata, et un essai historique sur la révolution de Buenos-Ayres trad. de l'Angl. par Eyriés 2 vol. in 8. avec planches et cartes Paris 1816. . . . 4 R. 80 C.

(*Dalszy ciąg w następuiącym numerze*).